

TIP KOMPETENCE

KOMPETENCA PREVODNE

DEJAVNOSTI

DEFINICIJE IN RAZLAGE

PRODUKTIVNA razsežnost

- sposobnost tvorjenja in izoblikovanja prevoda, ki bo zadostil zahtevam naročnika, tj. bo v skladu s prevodnim skoposom in bo prilagojen prevodni situaciji;
- sposobnost določitve prevodnih strategij, uporabljenih v ciljnem besedilu;
- sposobnost določitve svojih prevodnih težav in sposobnost primerne reševanja teh težav;
- sposobnost utemeljevanja svojih prevodnih odločitev;
- sposobnost pravilne uporabe strokovnega metajezika (pri razlagi svojega dela, prevodnih strategij in odločitev);
- sposobnost pregleda in revizije prevoda (poznavanje tehnik in strategij lektoriranja in revizije);
- sposobnost vzpostavitve kontrole kvalitete svojega dela.

PROFESIONALNA razsežnost

- zavedanje družbene vloge prevajalca;
- odzivnost na zahteve trga in specifičnih delodajalcev;
- sposobnost pravilnega odzivanja in ravnanja s (potencialnimi) naročniki;
- sposobnost pogajanja z naročniki prevodov (določitev tarife, časovnega termina, pogojev dela, izstavitev računa, izoblikovanje pogodbe, dolžnosti, pravice itd.)
- sposobnost izražanja potreb, ciljev in zahtev tako naročnikov kot prejemnikov prevodov;
- sposobnost organizacije svojega časa (tudi obvladovanje stresa), dela, finančnih sredstev in nadaljnjega izobraževanja;
- sposobnost predstavitve svoje ponudbe in strokovnih prednosti;
- sposobnost spoštovanja določenih terminov, standardov kvalitete in skupinske organizacije dela;
- sposobnost sprejemanja razumnih odločitev;

- poznavanje norm in standardov, značilnih za prevodno dejavnost;
- spoštovanje profesionalne etike;
- sposobnost delovanja pod pritiskom in skupaj z drugimi strokovnjaki ali s projektnim vodjem (sposobnost plodnega sodelovanja), tudi v večjezikovnem okolju;
- sposobnost delovanja v skupini, tudi virtualni;
- sposobnost samoevalvacije (preoblikovanja svojih navad; odprtost za inovacije; skrb za visoko kvaliteto; sposobnost prilagajanja novim situacijam) in prevzemanja odgovornosti za svoje delo.

JEZIKOVNA KOMPETENCA

- sposobnost razumevanja slovničnih, leksikalnih in idiomatskih struktur ter poznavanje pravopisnih konvencij v jeziku A (maternem jeziku) in v drugih delovnih jezikih (B, C);
- sposobnost uporabe teh struktur v jeziku A in B
- občutljivost za jezikovni razvoj (predvsem pri jezikovni ustvarjalnosti)

MEDKULTURNA KOMPETENCA

SOCIOLINGVISTIČNA razsežnost

(ki nastane v soočenju treh jezikov: A, B in C jezika)

- sposobnost razpoznavanja različnih vlog in pomenov jezikovnih variant (družbenih, geografskih, zgodovinskih, slogovnih);
- sposobnost razpoznavanja pravil, ki določajo primerno interakcijo v določeni skupnosti, in sicer vključno z neverbalnimi elementi;
- sposobnost tvorjenja registra, ki je primeren za določeno situacijo, pisno ali ustno besedilo.

BESEDILNA razsežnost

- sposobnost razumevanja in analize besedilne makrostrukture in koherence;
- sposobnost razpoznavanja implicitnih elementov, aluzij, stereotipov in intertekstualnih elementov besedila;

- sposobnost opisa in ovrednotenja problemov, ki so vezani na razumevanje besedila, ter določitev pravih strategij za reševanje teh problemov;
- sposobnost povzemanja bistvenih informacij iz besedila (sposobnost sinteze);
- sposobnost izoblikovanja besedila v skladu s konvencijami določene besedilne vrste in retoričnih norm;
- sposobnost hitrega in kvalitetnega preoblikovanja, restrukturiranja, povzemanja in urejanja besedila v jezikih A in B;
- sposobnost določitve elementov in vrednot, specifičnih za izbrano kulturo;
- sposobnost primerjanja in kontrastiranja kulturnih elementov in kulturnospecifičnih načinov tvorjenja besedil.

KOMPETENCA PRIDOBIVANJA

PODATKOV

- sposobnost določitve svojih potreb po informacijah in dokumentaciji;
- sposobnost razvoja ustreznih strategij za uspešno iskanje po dokumentaciji in strokovni terminologiji (tudi povpraševanje pri strokovnjakih);
- sposobnost pridobivanja in oblikovanja relevantnih informacij za določeno nalogo (specifične informacije, terminologija, frazeologija);
- sposobnost izoblikovanja kriterijev za ustrezno vrednotenje dokumentov, ki so dostopni na medmrežju ali v drugih virih, tj. sposobnost izločitve nezanesljivih virov;
- sposobnost učinkovite uporabe orodij za raziskovanje (npr. terminografskih programov, elektronskih korpusov, elektronskih slovarjev);
- sposobnost arhiviranja svojih dokumentov.

TEMATSKO VSEBINSKA

KOMPETENCA

- sposobnost poiskati primerno informacijo, ki omogoča boljše razumevanje vsebine dokumenta;

- sposobnost razvoja svojih znanj in vedenj na drugih strokovnih področjih (poznavanje pojmovnega sistema, načina razmišljanja in argumentacije, načina predstavitve, specifičnega jezika stroke ipd.) (naučiti se naučiti);
- sposobnost izoblikovanja radovednega duha, ki je sposoben analize in sinteze.

JEZIKOVNOTEHNOLOŠKA

KOMPETENCA

- sposobnost učinkovite in hitre uporabe različnih orodij za popravo besedil, izoblikovanje prevodov, terminografijo, oblikovanje strani in iskanje dokumentov (npr. pripomočki za urejanje dokumentov, črkovanje in preverjanje slovnice, pomnilniki prevodov, vzpostavitev terminoloških baz, programi za glasovno razpoznavo);
- sposobnost vzpostavitve in uporabe podatkovnih baz;
- sposobnost prilagoditve novim orodjem, tudi tistim, namenjenim medijskemu in avdiovizualnemu prevajanju;
- sposobnost izoblikovanja prevoda v različnih formatih in za različne tehnične podpore;
- poznavanje možnosti in pomankljivosti strojnega prevajanja.

RAZISKOVALNA KOMPETENCA

- sposobnost kritičnega branja in sposobnost izoblikovanja relevantnih vprašanj;
- sposobnost določitve problematike;
- sposobnost izoblikovanja relevantne bibliografije;
- sposobnost sintetiziranja strokovne literature;
- sposobnost organizacije svojega časa in raziskave;
- sposobnost interakcije (z drugimi mladimi raziskovalci, s strokovnjaki, z vodjo raziskovalnega projekta);
- organizacijska sposobnost (za pridobitev sredstev, za prijavo projekta, za vzpostavitev raziskovalnih kontaktov);
- sposobnost izoblikovanja logičnega razmišljanja, sklicevanja na druge vire, koherentne argumentacije;

- sposobnost izoblikovanja besedila v znanstvenem diskurzu (slog, citiranje), vključno s povzetkom;
- sposobnost javne predstavitve svojega raziskovalnega dela;
- poznavanje etičnih problemov, povezanih z raziskovalnim delom, ter poznavanje pravic in dolžnosti raziskovalca;
- poznavanje določenih prevodoslovnih raziskovalnih metod;
- sposobnost razlage uporabljenih pojmov;
- sposobnost uporabe določenih orodij, uporabljenih v raziskavi (npr. za vzpostavitev in analizo korpusa, za statistično analizo)